

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Tiltak mot fremmede plantearter

Webinar FAGUS 15. april 2021

Inger Sundheim Fløistad

Disposisjon

- Artene (FAGUS fakta 1, 3, 4, 6, 7 & 8/2020)
- Strategi
- Kartlegging
- Informasjon
- Valg av metodikk (inkl FAGUS fakta 2/2020))
- Oppfølging
- Forebygge ny spredning (inkl FAGUS fakta 5/2020)

Kjempespringfrø

(FAGUS fakta Nr 1/2020)

- Ettårig art
- Kun frøspredning
- Store mengder frø
- Spredning også langs vann
- Frøbank (lite spiring etter tre år)

Kjempebjørnekjeks

(FAGUS fakta Nr 3/2020)

- To-flerårig art
- Rosett i springsåret, blomstrer en gang
- Store mengder frø per plante
- Frøbank (opptil syv år)
- **NB plantesaft+ solskinn**

Kanadagullris

(FAGUS fakta Nr 4/2020)

- Flerårig art
- Stor frøproduksjon
- Spres også med krypende jordstengler
- Kan danner store sammenhengende bestander

Hagelupin

(FAGUS fakta Nr 6/2020)

- Flerårig art
- Stor frøproduksjon
- Meget lang frøbank (50 år)
- Nitrogenfikserende knoller
- Kan danner store sammenhengende bestander

Russekål

(FAGUS fakta Nr 7/2020)

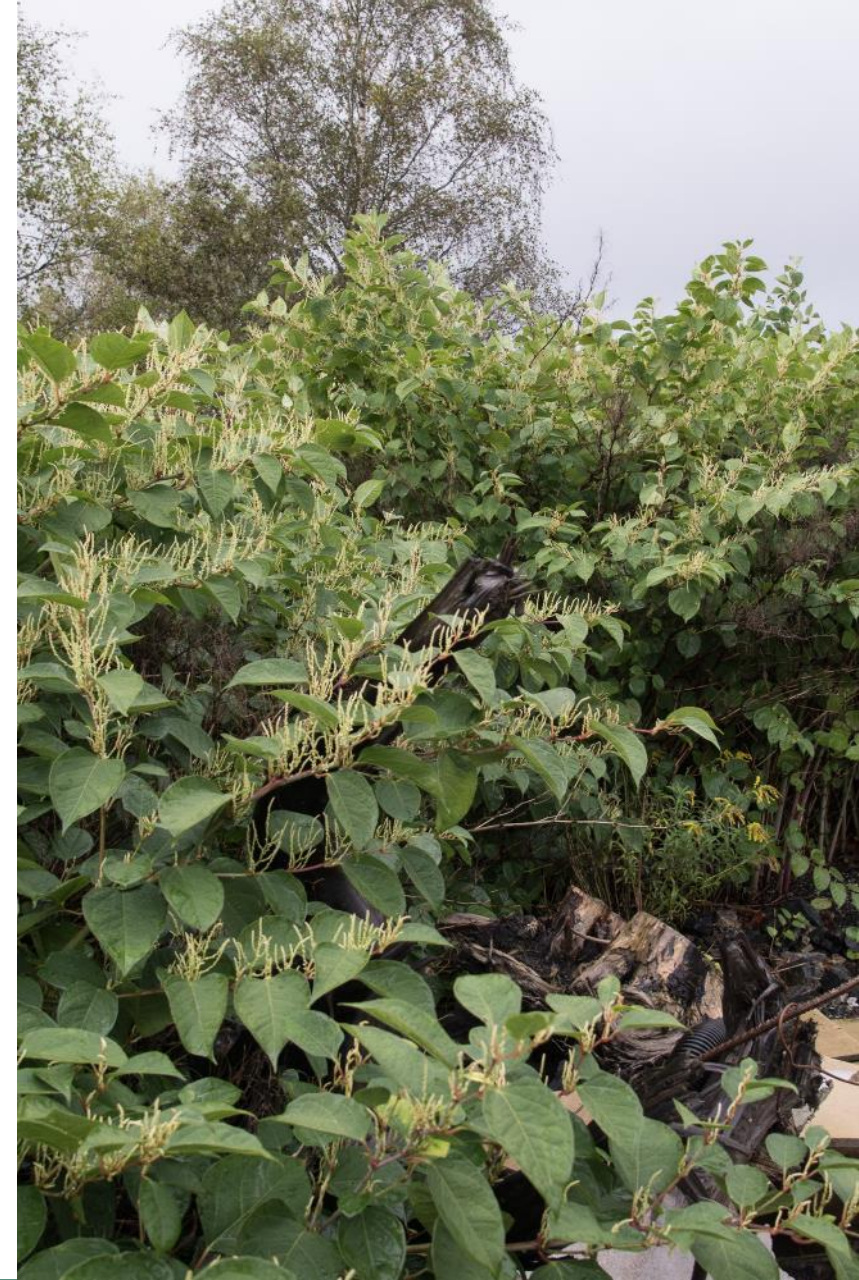
- Flerårig art
- Stor frøproduksjon
- Frøbank inntil tre år
- Dyp grov pålerot

Parkslirekne

(FAGUS fakta Nr 8/2020)

- Flerårig art
- Spredning med jordstengler og avkappede plantedeler
- Kan danner store sammenhengende bestander
- Svært lang levetid på rotmassen også uten lysskudd
- Frøspredning liten betydning i Norge

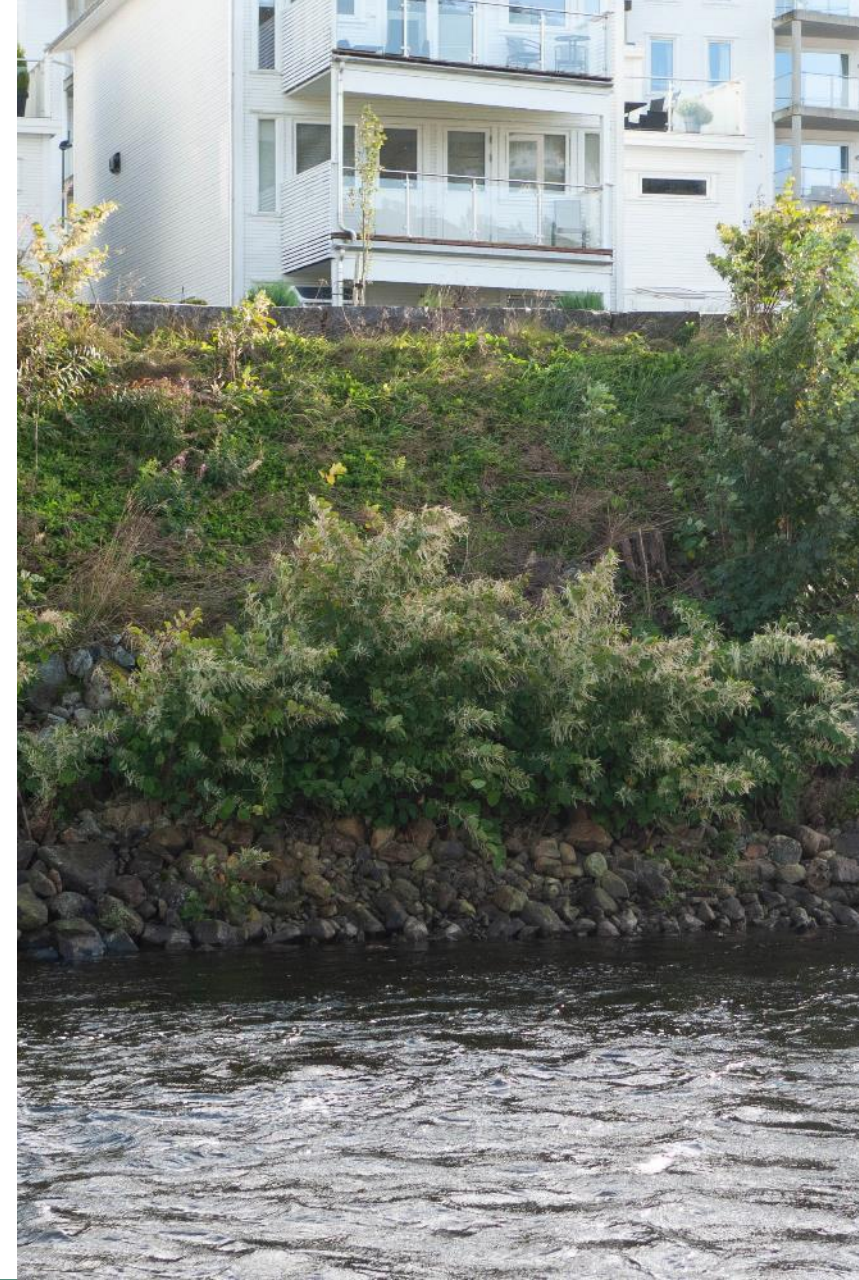
Planlegging og gjennomføring av tiltak

- Strategi
- Kartlegging
- Informasjon
- Valg av metodikk
- Oppfølging
- Forebygge ny spredning

Strategi

- Hva er formålet med tiltaket?
 - Hindre videre spredning
 - Bekjempe
 - Sikre sikt
- Hvilke begrensninger når det gjelder «verktøy»
 - Bruk av plantevernmidler
 - Hensyn til andre sårbare arter
- Hvilke ressurser er tilgjengelig?

Kartlegging

- Hvor stor utbredelse?
- Hvor lenge har arten vært der?
- Registreringer i www.artsobservasjoner.no
 - Obs for forvekslingsarter

Informasjon

- Hageavfall
- Jordflytting
- Kunnskap om artene og deres effekt og spredningsevne

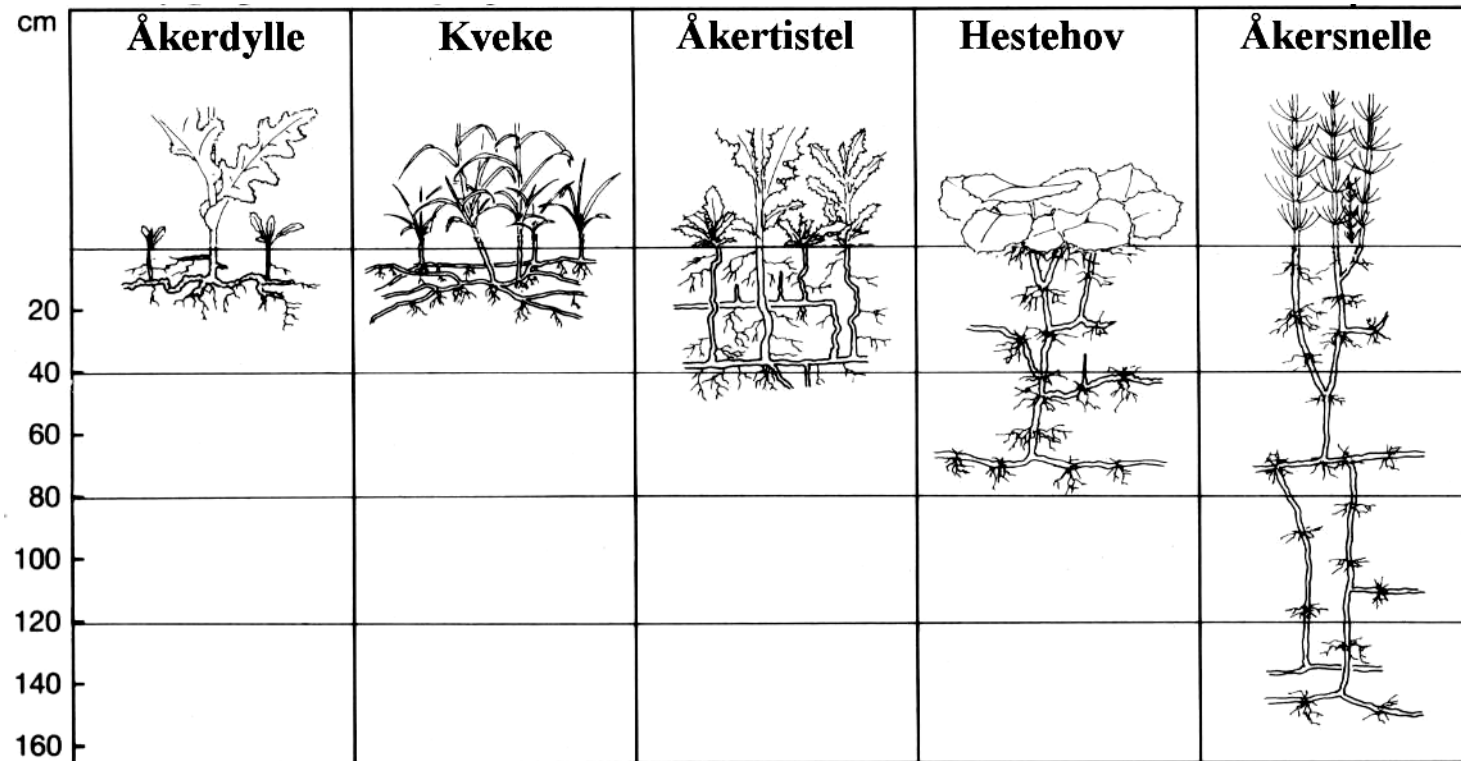

Valg av metodikk (FAGUS fakta 2/2020)

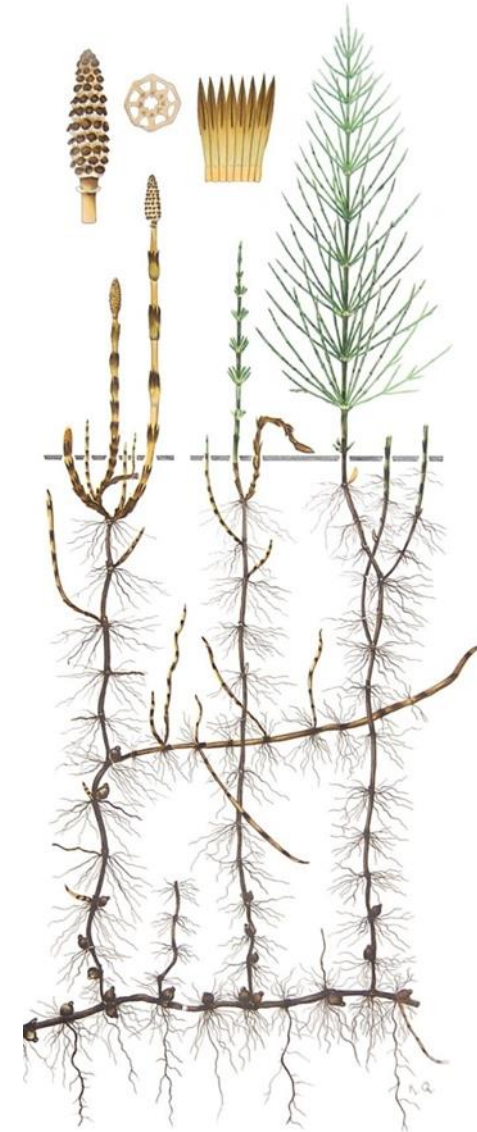
- Mekanisk
- Kjemisk
- Termisk

Mekanisk Graving - hvor dypt?

Rotdjup för olika rotogräs.

Mekanisk Tildekking, hvor lenge?

- Jordstengler kan svekkes før tildekking

Kjemisk bekjempelse (FAGUS fakta Nr 2/2020)

Få preparater er godkjent for bruk i grøntanlegg

<https://www.plantevernguiden.no/>

<https://www.mattilsynet.no/plantevernmidler/godk.asp>

Termisk bekjempelse

Tidspunkt

Nærhet til veg

Tilgang på vann

Liten risiko for spredning av plantemateriale

Tiltak kjempespringfrø (FAGUS fakta Nr 1/2020)

- Ettårig art
- Kun frøspredning
- **Store mengder frø**
- Spredning også langs vann
- Frøbank (lite spiring etter tre år)

Unngå blomstring og frøspredning

- Luking
- Nedkapping, obs for sideskudd
- Varmtvannsteknologi
- (Kjemisk)

Tiltak kjempebjørnekjeks

(FAGUS fakta Nr 3/2020)

- To-flerårig art
- Rosett i springsåret, blomstrer en gang
- **Store mengder frø per plante**
- Frøbank (opptil syv år)
- NB plantesaft+ solskinn

Unngå blomstring og frøspredning

- Rotstikking
- Nedkapping, obs for sideskudd
- Dekking
- Kjemisk

Tiltak kanadagullris

(FAGUS fakta Nr 4/2020)

- Flerårig art
- **Stor frøproduksjon**
- Spres også med krypende jordstengler
- Kan danner store sammenhengende bestander

Unngå blomstring og frøspredning

- Luking
- Nedkapping,
- Kjemisk

Tiltak hagelupin

(FAGUS fakta Nr 6/2020)

- Flerårig art
- Stor frøproduksjon
- **Meget lang frøbank (50 år)**
- Nitrogenfikserende knoller
- Kan danner store sammenhengende bestander

Unngå blomstring og frøspredning

- Luking/ oppgraving
- Nedkapping
- Kjemisk

Tiltak russekål

(FAGUS fakta Nr 7/2020)

- Flerårig art
- Stor frøproduksjon
- Frøbank inntil tre år
- **Dyp grov pålerot**

Unngå blomstring og frøspredning

- Luking/ oppgraving på nyetablerte forekomster
- Nedkapping
- Kjemisk (når blomsterknoppene er synlige)

Tiltak parkslirekne

(FAGUS fakta Nr 8/2020)

- Flerårig art
- Spredning med jordstengler og avkappede plantedeler
- Kan danner store sammenhengende bestander
- **Svært lang levetid på rotmassen også uten lysskudd**
- Frøspredning liten betydning i Norge
- Kjemisk
- Dekking – tid!
- Oppgraving
- Varmtvannsteknologi
- Nedkapping (f eks hvis nødvendig for å sikre sikt)

Oppfølging

Målsetting

Tetthet og omfang av forekomst

Gjennomført tiltak

Dato

Evaluering av effekt

Forebygge ny spredning (FAGUS fakta 5/2020)

- OBS ved flytting av masser
- Dybden på rotsystemet
- Levetid på rotsystemet
- **Renhold av maskiner**
- Unngå blomstring nær jorddeponi

Takk for oppmerksomheten!

Her kan du lese om flere skadegjørere:
<https://www.plantevernleksikonet.no/>

Foto: Erling Fløistad & Inger Sundheim Fløistad

Medforfattere Fagus fakta: Wiktorja Kaczmarek-Derda,
Benedikte Watne Oliver, Lars Olav Brandsæter

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no